

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний медичний університет

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

**Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної
конференції**

09 лютого
Харків – 2022

Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»

Теорія та практика сучасної стоматології: Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції, 09 лютого 2022 р., м. Харків. – Харків: ХНМУ, 2022. – 83 с.

Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції «Теорія та практика сучасної стоматології»: Зб. наук. праць. – Харків, ХНМУ, 09 лютого 2022. – 83 с.

Конференція внесена до «Переліку наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2022 рік» під номером № 3 (с. 342).

*Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на Всеукраїнську дистанційну науково-практичну конференцію **«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»**.*

Матеріали інтернет-конференції розміщені на Web-сторінці
Харківського національного медичного університету
(в Репозитарії ХНМУ) за адресою: <http://repo.knmu.edu.ua/>.

Відповідальний за випуск: *Савельєва Н.М., Томіліна Т.В.*

Комп'ютерна верстка та дизайн: *Марковська І.В.*

Адреса оргкомітету:

кафедра стоматології ННІ ПО ХНМУ
Університетський Стоматологічний Центр ХНМУ
просп. Перемоги, 51, Харків, 61000, Україна

Затверджено Вченою радою
Харківського національного медичного університету.
Протокол № 3 від 28.04.2022 р.

Редакційна колегія:

М'ясоєдов Валерій Васильович – голова, проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри патологічної анатомії.

В'юн Валерій Васильович – директор ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук, професор кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи.

Савельєва Наталія Миколаївна – завідувачка кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук., професор.

Соколова Ірина Іванівна – професор кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук, професор.

Теорія та практика сучасної стоматології: Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції, 09 лютого 2022 р., м. Харків. – Харків : ХНМУ, 2022. – 83 с.

У збірнику представлено матеріали фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено сучасним аспектам теоретичної та практичної стоматології; актуальним питанням діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дорослих та дітей; інноваційним технологіям в стоматологічній практиці; особливостям надання стоматологічної допомоги в умовах пандемії COVID19. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам стоматологічного профілю, лікарям практичного охорони здоров'я, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами сучасної стоматології.

Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»

ЗМІСТ

ІМУНОФЕРМЕНТНІ МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ ІНФЕКЦІЙНО-ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРАДОНТУ	7
<i>Залюбовська О.І., Тюпка Т.І., Литвиненко М.І., Авідзба Ю.Н.</i>	
SECONDARY ADENTIA: PREVALENCE IN YOUNG PEOPLE	10
<i>Slynko Yu.O</i>	
ВИВЧЕННЯ СТАНУ ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА У ПРАЦІВНИКІВ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ВИЗНАЧЕННЯ ШЛЯХІВ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	14
<i>Марковська І.В., Соколова І.І., Савельєва Н.М.</i>	
ДІАГНОСТИЧНА ЦІННІСТЬ ТА ПРОГНОСТИЧНА ЗНАЧИМІСТЬ ПОКАЗНИКІВ РОТОВОЇ РІДИНИ ЩОДО РИЗИКУ РОЗВИТКУ КАРІЄСУ ЗУБІВ У ОСІБ, ЯКІ ПЕРЕХВОРИЛИ НА COVID-19.	18
<i>Діасамідзе М.Е.</i>	
ПАРОДОНТОПРОТЕКТОРНА ДІЯ АНТИДИСБІОТИЧНОГО ЗАСОБУ ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ІМУНОДЕФІЦИТУ	20
<i>Томіліна Т.В., Соколова І.І., Савельєва Н.М., Воропаєва Л.В.</i>	
PREREQUISITES FOR ESTABLISHMENT OF THE NATIONAL ELECTRONIC TEETH LIBRARY OF PATIENT WITH PRESERVATION OF INDIVIDUAL ANATOMY	24
<i>German S.A, Maslovskiy O.S.</i>	

Томіліна Т.В., Соколова І.І., Савельєва Н.М., Воропаєва Л.В.

ПАРОДОНТОПРОТЕКТОРНА ДІЯ АНТИДИСБІОТИЧНОГО ЗАСОБУ ЗА УМОВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ІМУНОДЕФЦИТУ

Харківський національний медичний університет

Кафедра стоматології

У патогенезі пародонтиту суттєву роль відіграють порушення місцевої імунної відповіді, що є однією з причин поступового розвитку дисбіозу ясенної борозни з надмірним зростанням пародонтопатогенних бактерій, що спричиняють токсичну дію на тканини пародонта [1, 2].

Мета дослідження: вивчення лікувально-профілактичної дії препарату Квертулін на ясна щурів з експериментальним імунодефіцитом.

Матеріали та методи дослідження. Експерименти були проведені на 30 білих щурах лінії Вістар, з яких у 24 (основна група) моделювали імунодефіцит шляхом дворазового в/черевного введення цитостатика циклофосфану у дозі 45 мг/кг з інтервалом у два дні. До контрольної групи увійшло 6 щурів, які утримувалися в звичайних умовах експериментальної клініки. За 7 днів до введення циклофосфану щури основної групи щодня отримували з кормом Квертулін (кверцетин+інулін) у дозах 125 мг/кг, 250 мг/кг, 375 мг/кг. Введення Квертуліну тривало і після введення циклофосфану протягом 14 днів. Виведення тварин з експерименту здійснювали на 15-й день досліду під тіопенталовим наркозом шляхом тотального кровопускання із серця. Для подальшого дослідження брали кров тварин і висікали ясна.

У крові визначали вміст лейкоцитів та лейкоцитарну формулу крові. У гомогенатах ясен визначали рівень маркерів запалення: активність еластази, вміст малонового діальдегіду, вміст гіалуронової кислоти, активність антиоксидантного ферменту каталази; активність уреазы, активність лізоциму. За співвідношенням активності каталази та концентрації малонового діальдегіду розраховували антиоксидантно-прооксидантний індекс, а за співвідношенням відносних активностей уреазы та лізоциму розраховували ступінь дисбіозу за Левицьким [3, 4].

Результати та їх обговорення. Через 7 днів після початку введення циклофосфану кількість лейкоцитів в крові щурів знижувалася у 2,5 рази ($p < 0,05$). Доза Квертуліну в 125 мг/кг не вплинула на даний показник, проте більш високі дози (250 та 375 мг/кг) практично усунули лейкопенію. При імунодефіциті відсоткове співвідношення лімфоцитів мало змінилося, спостерігається лише тенденція до зниження частки лімфоцитів. На відміну від лімфоцитів, частка сегментоядерних нейтрофілів в крові щурів з імунодефіцитом виявляла тенденцію до зростання, а частка паличкоядерних нейтрофілів навіть збільшилася майже у 2 рази ($p < 0,05$). Навпаки, частка еозинофілів у крові щурів з імунодефіцитом знизилася вчетверо ($p < 0,05$). Введення Квертуліна збільшило частку еозинофілів, однак, вона все ж таки не досягла рівня контролю ($p < 0,05$).

Активність еластази та вміст малонового диальдегіду в крові піддослідних тварин при експериментальному імунодефіциті достовірно зросли ($p < 0,05$). Введення Квертуліну знизило рівень обох маркерів запалення, причому, достовірно при дозах 250 і 375 мг ($p < 0,05$).

При експериментальному імунодефіциті вміст гіалуронової кислоти знизився у 2,5 рази ($p < 0,05$). Квертулін дозозалежно та достовірно підвищив вміст гіалуронової кислоти аж до норми ($p < 0,05$).

Враховуючи те, що гіалуронова кислота є міжклітинним "цементом", який забезпечує щільність сполучної тканини та перешкоджає дифузії мікробів і високомолекулярних сполук через проникність клітинних мембран, можна вважати, що Квертулін надає захисних якостей тканинам пародонта шляхом відновлення рівня гіалуронової кислоти.

Проведене дослідження також показало, що при експериментальному імунодефіциті активність каталази та антиоксидантно-прооксидантний індекс достовірно знизилися ($p < 0,05$), що свідчить про послаблення антиоксидантної системи тканин пародонта. Введення Квертуліну дозозалежно підвищило активність каталази і ще більшою мірою - антиоксидантно-прооксидантний індекс, причому достовірно, починаючи з дози 250 мг/кг ($p < 0,05$).

При імунодефіциті активність уреазы збільшилася у 4 рази ($p < 0,001$), а активність лізоциму, навпаки, знизилася у 1,7 рази ($p < 0,05$), що дає збільшення ступеня дисбіозу у 6,8 рази ($p < 0,001$). Введення Квертуліну дозозалежно підвищило активність лізоциму та знизило активність уреазы (достовірно, починаючи з дози 250 мг/кг, $p < 0,05$). Ступінь дисбіозу в яснах почав достовірно знижуватися вже з дози 125 мг/кг ($p < 0,05$), проте навіть за 375 мг/кг не повернувся до показників норми.

Отже, проведені дослідження показали, що при експериментальному імунодефіциті в пародонті піддослідних щурів за рахунок зниження вмісту гіалуронової кислоти збільшується проникність гістогематичних бар'єрів, що сприяє потраплянню в тканини лейкоцитів, мікробів та їх токсинів. Результатом цього є розвиток запалення та ослаблення захисних систем. Квертулін, за рахунок вмісту в ньому кверцетину, здатний гальмувати гідролітичну дію гіалуронідази, відновлює вміст гіалуронової кислоти і тим самим формує протизапальну відповідь тканин пародонта.

Безперечно, Квертулін можна розглядати і як антидот циклофосфану, проте механізм такої дії ще належить розкрити.

Висновки.

1. При експериментальному імунодефіциті Квертулін відновлює рівень лейкоцитів у крові піддослідних тварин.

2. Квертулін знижує значною мірою ступінь дисбіозу та запально-дистрофічні явища в пародонті щурів, що розвиваються при експериментальному імунодефіциті.

3. Можливим механізмом лікувально-профілактичної дії Квертуліну може бути його здатність відновлювати вміст гіалуронової кислоти в тканинах пародонта.

Література:

1. Alex M Valm. The Structure of Dental Plaque Microbial Communities in the Transition from Health to Dental Caries and Periodontal Disease. J Mol Biol. 2019 Jul 26;431(16):2957-2969. doi: 10.1016/j.jmb.2019.05.016.

2. Arweiler NB, Netuschil L The Oral Microbiota. *Adv Exp Med Biol.* 2016; 902:45-60. doi: 10.1007/978-3-319-31248-4_4.
3. Левицький АП, Макаренко ОА, Ходаков ІВ, Зеленіна ЮВ. Ферментативний метод оцінки стану кісткової тканини. *Одеський медичний журнал.* 2006;3:17-21.
4. Левицький АП, Макаренко ОА, Селиванская ИА и др. Квертулин. Витамин Р, пребиотик, гепатопротектор. Одесса: КП ОГТ, 2012: 20.